ORDET FRITT.

Alla Svenska Canada-Tidningens prenumeranter äro välkomna att yttra sig i denna afdelning. Följande regler ha vi emellertid sett oss nödsakade att uppställa: 1. Skrif endast på en sida af papperet och med bläck. 2. Skrif så tydligt, kortfattadt och på sak gående som möjligt. 3. Undvik hätska utfall mot olika tänkande. 4. Anonyma uppsatser publiceras ej. 5. För i denna afdelning gjorda uttalanden ikläder sig redaktionen intet som helst ansvar. — Red.

KRIG.

(En af tidningens prenumeranter har bedt oss publicera nedanstående dikt, som han fått från Sverige. — Red.)

Det sitter en gud i det blåaste höga,
och blickar neråt jorden på djurens besvär:
Nej se, titta, mina maskar, de krälande de trögа,
de ha skaffat sig kanoner, de döda med gevär!
De ha ändrats redan mycket,
De ha titlar och namn —
Det är tider se'n de avlades,
i ursprungets famn!

Det är tider se'n jag skapte dem att älska och äta,
se'n jag gjorde dem af stoft efter beläte mitt.
Nu tafla de med djäflarna, i konsten att träta,
nu bråka de om honorna, om mitt, och om ditt. —
Det bullrar, det flammar,
det är byar i brand,
det luktar blod, det jämrar sig
från svartbrända land.

Jag hörde nyss ett prassel i de fruktrika gräsen,
där skördades, där bärgades vid sång och kultur.
Nu ser jag blott maskiner och förnuftslösa väsen,
nu döda de för äran, mina krypande djur.
De bedja ännu till mig,
både bonde och präst —
kulturen är jag led på,
jag vill sända dem pest.

Det är tid att de bli kräldjur igen och börja krypa; —
det är underligt att ondt kunde komma af godt!
Deras lek är att bränna, deras lust är att strypa —
det är bättre jag dödar dem, och skapar något smått!
Det klotet må jag slunga
in i solarnas glöd;
här blir aldrig någon trefnad
förrän jorden är död.

Adolf Linér.

REDOVISNING.

Inkommet från Strassburg, Sask., för familjen O. S. Lundgrens, Teulon, Man., genom P. M. Meyers: Erik Johnson, $1; Oskar Olsson, $1; Olle Danielson, $1; P. E. Lundell, $1. Summa $4.

TIDNINGEN ÄR VÄRDERAD.

Jan. 19, 1917.

Ärade redaktör!

Som min prenumeration utlöpte den 1 januari 1917, så får jag härmed insända $1.00 för år 1917 på eder värdefulla och af mig högt värderade tidning.

Tecknar högaktningsfullt,
C. J. E. Johanson.

UR ETT BREF.

Midale, Sask., jan. 23, 1917.

Ärade redaktör!

Jag önskar uttrycka min tacksamhet för er goda tidning, som kommit mig regelbundet tillhanda. Får önska eder en god fortsättning.

Med aktning,
Peter Hultgren.

"CANADAS BÄSTA SVENSKA TIDNING".

Mannery, Sask., jan. 10, 1917.

Ärade herrar!

Undertecknad insänder härmed 2 dollars som prenumerationsafgift. Mången tack för Canadas bästa svenska tidning!

Högaktningsfullt,
Oscar A. Anderson.

FRÅN NOLALU, ONT.

Januari 15, 1917.

Red. af S. C. T.!

Efter en tids fördröjelse får jag härmed insända en dollar som betalar eder goda tidning till nästa år. Jag tycker om eder tidning, ty den är liberal och står på folkets sida, och icke på truster och röfvares skamlösa idéer. Får då säga några ord om denna obemärkta plats. Den ligger 30 mil sydväst från Fort William, Ont., och har sina både goda och dåliga sidor. Landet är godt. Det är endast två mil till järnvägen. Men folket här synes endast lefva för dagen, och får vi ej hit flera skandinaver, blir det ej mycket med Nolalu i framtiden.

E. C. Johnson.

ETT FÖRSLAG.

Elmwood, jan. 21 1917.

Herr redaktör af S. C. T.!

För någon tid sedan fanns det i S. C. T. en redaktionsartikel som uttalade en önskan om att de ljusbilder om Sverige, som för närvarande visas i Förenta Staterna, äfven borde komma hit till Winnipeg. Undertecknad instämmer till fullo i denna önskan. Och för att bestrida kostnaden, vore det ej möjligt att göra detta till affärsföretag, så att de svenska föreningarna som finnas i staden (kanske äfven kyrkosamfunden) gingo tillsamman och tillsatte belopp efter deras önskan och förmåga? Och efter företagets slut fingo de sin vinst af företaget, i öfverensstämmelse med det belopp, som insatts i detsamma.

Jag tror äfven, att det skulle vara vinstgifvande för person eller personer, som äga medel, att förskottera detsamma. Att döma af de svensk-amerikanska tidningarna, så äro bilderna väl mottagna, och synas ha storartad framgång. Och troligtvis äro de förstklassiga. Det vore på sin fulla plats att få se någonting äkta svenskt.

Särdeles behöfligt vore det i dessa vargatider. Önskligt vore, om de svenska föreningarna i staden toge upp detta på sina möten och fattade beslut i frågan. För en gångs skull enande sig i ett företag som vore äkta fosterländskt. Att företaget kommer att lämna en god förtjänst är ganska säkert. Sätt priset så att det kommer att ge en rimlig vinst. Stig fram någon, som kan samla landsmännen kring detta företag! Kanske det tar lång tid, innan det erbjudes oss att se något från fosterjorden.

Emil.

HVAD MENAS MED ATT VARA RELIGIÖS?

Red. af S. C. T.!

Förr i tiden trodde människorna mera allmänt på trolleri och andebesvärjelser, spöken och underjordiska andemakters tillvaro än hvad fallet är i vår tid. Denna deras tro öfverensstämde äfven med deras religiösa uppfattning, hvilken äfven i vår tid existerar i åtskilliga människors fantasi, men i den mån som den modärna vetenskapens upplysning skingrar dessa mystiska föreställningar, insmyger sig den uppfattningen att vidskepelse och religion är ungefär detsamma, och att det därför inte kan anses vara nödvändigt att ha någon religion.

När det blir frågan om huruvida religion är nödvändig eller ej, så beror det på hvad som menas med religion. Om man med religion menar tro på drömmar, myter och sagor, trolleri, underverk, änglar, djäflar och demoner, himmel och helvete, då torde det nog hända att man utan skada skulle kunna undvara den. Men om man med religion menar sunda och goda lefnadsgrundsatser, ett vaket rättsmedvetande, medkänsla med likar, sanningskärlek, kunskapsbegär, frihetskänsla, jämnlikhet och broderskap, då är religiön nödvändig för framåtskridande och upprätthållandet af god ordning bland människorna. Men hvad menas det med att vara religiös? Om det med att vara religiös menas att tro på tillvaron af himmel och helvete, och af fruktan för en evig pina, tvingas att göra det goda, och i hopp om att som belöning därför få komma till himmelen och åtnjuta en evig lyckselighet, så befinnes en sådan religiositet vara tämligen så nära besläktad med den högsta triumferande egoism och självbevarelsedrift. Om det med att vara religiös menas att vara ärlig, sann och uppriktig, att ha medkänsla med sina medmänniskor, att vara uppoffrande och göra det goda för det godas skull, utan annan förhoppning på belöning än den att se sina medmänniskor lyckliga, då kan äfven en fritänkare vara religiös. I detta sammanhang vill jag framställa frågan: Hvad är sanning? Sanning är den idé i medvetandet som öfverensstämmer med verkliga förhållandet i naturen. En idé i medvetandet som icke öfverensstämmer med verkliga förhållandet i naturen kallas inbillning, endast det som öfverensstämmer med verkliga förhållandet kan betecknas som sanning. Men för att kunna skilja på sanning och inbillning, är det nödvändigt att vädja till förnuftet och skärpa iakttagelseförmågan, då skall slutligen omdömesförmågan öfverensstämma med det verkliga förhållandet i naturen, då skall det mänskliga begreppet framstå renadt från vidskepelsens och inbillningens tockenhöljda kaos, då skall den mänskliga intelligensen finna sanningen och förstå den.

L. T.

FRÅN KINGMAN, ALTA.

Januari 15, 1917.

Herr red. af S. C. T.!

Jag får på det hjärtligaste lyckönska eder såväl som alla tidningens läsare, att 1917 må blifva ett godt, fröjdefullt år. När vi blicka tillbaka på 1916, så är det med fasansfulla uttryck i våra ansikten, när vi tänker på världskriget i Europa. Huru mången yngling i blomman af sin ålder har utgjutit sitt blod och sitt lif på slagfältet? Och det tror jag förvisst att ällas vår önskan är, att 1917 ej skulle fortsättas med samma barbariska människoslaktande, som det har bedrifvits i Europa de sista 2½ åren. Måtte Wilson, presidenten i Förenta Staterna, blifva hörd, så att alla de krigförande makterna kunde förenas till att stifta fred. Jag är förvissad om, att när den dagen kommer, så skall det blifva ett så stort jubel och sådan glädje vederfaras alla världens nationer, som aldrig tillförene har skådat. Måtte 1917 få skåda den dagen och inregistreras i världshistorien för oss så väl som för våra efterkommande slakten till stor ynnest och glädje för alla nationer. Det torde nog vara en hand full af människor, som äro emot fred för den orsakens skull att de ha ej eröfrat så många medaljer som de hade önskat sig, och just för dessa få medaljer, så har det offrats tusende, ja, millioner lif på slagfältet. Ja, hemskt, i sanning, att tänka på i vårt upplysta tidehvarf! Måtte upplysningen blifva så stor ibland vårt folk, att alla rättänkande kunde inse, hvilket elände kriget åstadkommer ibland allmogens folk, så att de slöte sig till den skaran, som arbetar för bortskaffandet af stora landspekulationer jämte militarismen och kapitalismen. Dessa tre ting äro hufvudorsaken till det stora världskrig, som nu härjar, och har alltid varit orsaken till alla de krig som historien känner. De bry sig ej om utgifterna, för de veta, att du och jag får betala för fiolerna. Det gör ingenting till saken om vi äro aldrig så fattiga och eländiga, så att vi med tårfyllda ögon stå och begrunda hur vi skall bära oss åt för att få några kläder på vår kropp för att skydda oss för kölden, jämte litet mat för att uppehålla lifvet på en utlängrad familj. För dessa stackars människor finnes det ej någon medömkan, utan de måste hjälpa till och betala krigskostnaderna jämte arfvodet till dem som sitter i sina stråtliga palats med lyx och öfverflöd i oändlighet. Det svider i mitt hjärta när jag tänker på hvilket oärligt system vi befinna oss i. Ingen medömkan för våra fattiga bröders eller systrars lif. Tänk, om alla dessa penningar som offras på krigets materiella utgifter blefvo fördelade på den fattiga befolkningen, såväl som på den sjukliga, som är i armod och behöfver hjälp! Då kunde vi säga, att vi voro i paradiset och den fattige kunde då glädjas af sin fattigdom.

Ja, det vore mycket att skrifva om, men som mitt bref begynner att blifva nog så långt, så får jag afbryta för denna gång. Kanhända att framdeles låta höra från mig.

Härjeådaling.

VERKLIGHETER.

"Från lifsatomer" och "in natura" och "en ändlös rymd öfver oss". Ja, så låter det af L. T. i "Ordet Fritt" af den 10 januari-numret. Och här må man nog också med skäl sätta i fråga, om sådant är verkligheter.

Är det då icke rimligare, att taga det såsom en verklighet till själens tillvaro, att Gud är den som med sin mästarhand frambrakt själen, än att man skulle tro på "lifsatomer" såsom orsaken till ett sådant mästerverk som själen? Eller: "Hur kan lifsatomer åstadkomma en sådan verkan?" Om nu själen bestode af blott materia, då vore det ju icke så orimligt att fundera sig till dylika tankar. Men äfven om man förnekar Guds uppenbarelse genom Hans ord, så säger det sunda förnuftet, att själen är något annat än blott materia. Och de absoluta förutsättningar som fordras till att åstadkomma en sådan skapelse som själen saknas helt och hållet hos materia med alla dess "lifsatomer".

L. T. torde dock nu invända, att det icke är "lifsatomerna i och för sig, utan vissa lagar, som verkar det; utan då det sker 'in natura', så är det naturlagarne, på hvilka det beror, att själen kan existera." Men om nu så är, att naturelementen genom sitt sammanhang vore ett medium, hvarigenom en mästarehand kunde frambringa en sådan skapelse som själen, så kunde man väl ändå icke just däruti hafva själfva orsaken för en sådan underbar verkan. Eller hur? Men lätter man då Gud vara "in natura", såsom den skapande, så kan nog både O. L. och hvem som hälst som vill tro; att man har en själ. Då har man icke funnit orimliga funderingar och tom gissning att grunda sin tro på, utan då har man funnit Guds egen uppenbarelse därför, som är både rimlig och sann.

"Men en ändlös rymd öfver oss, måtte väl ändock vara en verklighet?" säger L. T. Men då det blir fråga om denna rymds förhållande till oss, eller rättare vårt förhållande till densamma, så mähända, att vi äro inom äfven densamma, än den "befinner sig" öfver oss. Och hvad vi veta därom är, att själens tankegåfva kan sträcka sig ganska långt i att passera äfven rymden, och själens vilja är att klart få kännedom om allt äfven i den ändlösa rymden. Men är det då allt hopplöst för själen? Nej, det kommer allt för den som vägen.

O, huru dunkelt och hopplöst lifvet är förutan en absolut personlighet bortom tingen, en Gud in natura och en evig Ande öfver det okända!

Låtom oss därför icke fästa oss vid en evolutionslära, framsprungen genom krassa människofunderingar! Utan må vi blifva vid den lärdom, som är oss gifven af Honom, som med sin makt och visdom är öfver allt, både i materien och naturen, såväl som allt hvad som framträder och när sig i det oändliga universum! Och månne icke då en gång allt blir klart, så att allt synligt, öfvernaturligt och osynligt uppgår i en kunskap, som skänker den fullkomligaste njutning?

K. J. B.

RELIGIONEN OCH KRIGET.

Mycket har skrifvits om religionen och icke så litet om det nu pågående kriget. För många tyckes dessa saker vara helt och hållet skilda ifrån hvarandra, men för en del synes kriget vara en helig sak. Det hela blifver på så sätt en vidskeplig villervalla, och frågan är nära till hands: Hvad slags religion hafva vi, då krig passar så väl med den?

Svar på denna fråga finnes indirekt då man läser de historiska delarna af gamla testamentet. Det yttre i religionen bestod i att slakta och offra, och det inre blef såsom en följd däraf, ett sinhet danades för blodsutgjutelse, hvilket ledde till blodtörst, och föranledde krig, och kriget syntes höra till religionen, och religionen blef krig, om icke emot människor, så emot djuren.

Vid den s. k. Nya Testamentets tids inträdande med kristendomen såsom religion väntades en förändring till det bättre, men de som väntade detta blefvo sorgligt besvikna i sin förhoppning. I Matt. 10: 34 läsa vi hvad kristendomens grundläggare själf sade: "I skolen icke mena, att jag har kommit för att sända frid på jorden, utan svärd." Detta bibelställe har visat sig vara en fullkomlig sanning. Först vändes detta svärd emot den oskyldige själf. Sedan vändes det emot hans trogna anhängare, och icke allenast emot de första, utan detta svärd riktades emot de kristna en lång tid framåt. Dessa ärliga, men dock arma människor ville göra hvad som var rätt, och då gjorde inget motstånd. De väntade säkerligen en högre hjälp, men de fingo vänta förgäfves. De ville ej förneka sin religion, men religionen förnekade den hjälp som rättmätigt borde höra till dess egenskap, och de kristnas blod blef gifvet såsom pris åt dem som sökte utrota de kristnas religion. Historien är färgad med blod.

Om vi nu vända våra tankar ifrån tiden långt tillbaka till vår egen tid, så finna vi en viss förändring, men icke till hvad som är bättre, utan nu hafva de kristna nationerna kommit i ett öfver all beskrifning rysansvärdt krig emot hvarandra. Deras gemensamma religion står maktlös gent emot detta blodbad, och de mera tänkande står frågande: finnes numera någon makt i de kristnas beprisade religion? Intet tillfredsställande svar höres.

Kriget har dock visat sin makt öfver religionen. Det protestantiska Tyskland och det muhammedanska Turkiet kämpa nu med hvarandra emot sina gemensamma fiender. Muhammedanerna får nu se sin likhet hos de kristna med den enda skillnaden att deras förenade öfverträffar dem själfva i att — mörda. De hedniska afgudadyrkarena hafva nu blifvit ställda i jämnbredd med de kristna soldaterna och de hafva ett gemensamt mål, nämligen, att plundra och förgöra. Skillnaden i deras religion synes ej göra någon skillnad i deras handling. Kriget har således ställt de olika trosbekännarena under samma nivå, och de olika religionerna får likasom smälta samman till en, väl uppeldad, genom den nu pågående världsbranden.

Dock, den bättre känslan i de djupare leden längta efter en förändring, ja, en förändring grundad på sådana principer att fred kan upprättas och bibehållas. Ja, en förändring som gör att religion och samhällsordning finge gå hand i hand med hvarandra, och att vårt nu blödande släkte finge lära känna sin skapare icke såsom en stridens utan såsom en fridens Gud.

P. H.

EN PRÄST I SIN PRYDNO.

Norska lutherska prästen Castberg här i Winnipeg är en af de ljusskygga individer som, i likhet med så många andra s. k. "andens män", är böjäpligt rädd för en liten fläkt af frisinne och förfasar sig öfver allt som har en liten anstrykning af radikalism. Han utgör visserligen intet undantag i så måtto, utan han är en fullt värdig representant för sina "ämbetsbröder i Härran". Prästens viktigaste uppgift under alla tider har ju som bekant varit att vara ett slags bromsinrättningar på framåtskridandets tunga f r don, "airbrakes" ville väl inte vara ett så opåssande namn. Men hvad som kan förefalla en sådana underligt är, att en person, äfven om han råkar vara präst, som tillhör världens mest demokratiska folk, det norska, kan bli så försoffad.

På ett norskt ungdomsmöte härom kvällen utkastade undertecknad en tanke om att till nästa möte inbjuda parlamentsledamoten F. J. Dixon till att hålla ett föredrag i någon fråga, t. ex. "Democracy", men det skulle jag aldrig ha gjort. Med en svada som nästan gränsade till vältalighet utfor pastor Castberg med grofva tillmälen mot mig som vågade framkomma med någonting dylikt och allra mest mot mr Dixon, som ju inte var närvarande och således blef denne "Härrans tjänare" syaret skyldig. Han blef titulerad som folkuppviglare, lagbrytare och ärkekältring af det mest farliga slag, en man som gjort sig förtjänt af alla "ärliga och goda" människors förakt och som han (prästen) inte ville se för sina ögon, allra minst inom sin heliga synagogas väggar o. s. v. Att mr Dixon genom sitt oförskräckta uppträdande, genom att tala hvad tusenden och åter tusenden tänker, genom att afslöja en falsk patriotism hvartill folkets s. k. ledare söker med lock och pock att draga landets inbyggare och nu senast genom att motsätta sig den ganska visst för de flästa så förhatliga registreringen (eller "byråskrifningen" om uttrycket tillåtes), blifvit västra Canadas utan tvifvel mest populära man, det kan man ju inte vänta att pastor Castberg skall kunna förstå.

Att mitt förslag blef nedröstadt säger sig själft. Fåren följde snällt sin herde. Förresten utgjordes församlingens majoritet af yngre kvinnliga "lollor", hvars intresse för viktiga frågor inte sträcker sig så långt att de ha reda på att de ha medbestämmanderätt i samhällets angelägenheter och att den förkättrade Dixon är en af de mest framstående tolkare för deras egen sak: k v i n n o r ö s t r ä t t e n.

När man hör dessa representanter för det "andliga ståndet" brusa upp med de hätskaste utgjutelser mot olika tänkande, mot män som kämpar för fria, stora och ädla idéer för hvilka de, i likhet med mr Dixon, gör sig själf till martyrer, så kan man knappast afhålla sig från att göra vissa reflektioner. För ett par tusen år sedan gick här på jorden en fattig timmermansson och predikade läror som hos den tidens maktägande inte blef mottagna med synnerligen stor entusiasm. Och "prästerna och de skriftlärda" voro med de första att komma med sitt "Anathema" och ropa: "Korsfäst, korsfäst!" Våra dagars "skriftlärde" harsonnerligen inte vansläktats från sina föregångare i fordomdags. Till all lycka är deras magts dagar för länge sedan ändad. I annat fall finge man nog ännu i våra dagar se pinokors resas och kättarbålen flamma — — —

Men när pastor Castbergs och gelikars namn för länge sedan äro glömda, då skall förvisso min som F. J. Dixon och den strid de kämpade för frihet, fred och humanitet, omsträlad af en fager minnesgloria och deras namn nämnas med hjärtevarm tacksamhet — — —

Winnipeg, den 21 januari, 1916.

Charley Erickson.
646 Agnes St.

DE AMERIKANSKA BAPTISTERNA OCH SOCIALISTERNA.

Ofvan nämnda samfund intog på en af sina stora konferenser för några år sedan, 1912, i Des Moines, Iowa, en ganska afgörande ställning i favör af socialismen, hvilket bevisas af slutanmärkningarna i den industriella rapport, som då affattades och antogs af nämnda konferens, såväl som rapportens innehåll i sin helhet. Slutanmärkningarna i denna rapport lyda sålunda:

"Den rörelse som bär namnet socialismen är ett af tidens betydelsefullaste tecken. Denna rörelse är världsvid i omfång och i stadig tillväxt. Den tiden har gått förbi, då den kan ignoreras, förbises och hånas bort. Fördömande skällsord kalla endast uppmärksamheten till densamma. Trots allt motstånd så växer socialismen. Ja, motståndet däremot hjälper blott till att befrämja socialismens härar och grundsatser bland nationerna.

"Benämningen 'Socialismen' är mer eller mindre en obestämd sådan. Den innefattar hela den sociala reformrörelsen. Men under allt har ock namnet ett ganska bestämdt mål och tydlig mening, innefattande specificerade och målmedvetna planer och företag, för att åvägabringa samhällsägandeskap och kontroll af produktions- och distributionsmedlen. Tvänne saker böra vi hafva i minne under det att vi söka att sätta oss in i denna rörelse: Socialismen utgör både en protest, såväl som ett program. I första rummet är den en protest emot den orättfärdighet som råder och härskar inom det ekonomiska området i vårt sociala system utöfver hela världen. Socialismen framhåller att hvarje människa är ett värdefullt väsen med stora möjligheter i sig. Och att hon bör hafva lika rätt till betingelserna för sin existens och utveckling i samhället. I andra rummet, så söka socialisterna i sitt program klargöra huru betingelserna, vilkoren och tillfällena må handhafvas och equaliseras, huru att placera jordens resurser och industrien i folkets händer och under folkets kontroll. Dessa frågor i sina olika färgningar böra grundligt skärskådas af vårt folk. Vi böra lära oss inse hvaruti orättvisan och orättfärdigheten består i vårt samhällssystem, och hvaruti socialismens starkaste argument består, samt på hvad sätt och huru långt samhällsorättfärdigheten kan kureras genom samhällshandling. Och vi böra beflita oss om att uppväcka ett sådant samvete som vill leda till en sann lösning af samhällsproblemen. Den stora sociala frågan: Huru människorna skola lefva tillsamman med hvarandra och arrangera detta samlif, så att hvar och en skall få en rättvis tillgång till de resurser och betingelser som äro nödvändiga för människans välbefinnande och utveckling till hvad hon kan och bör blifva, denna fråga är nu framme för skärskådande och handling, och den kyrka, som icke intager en ledande riktning i denna fråga, kommer icke att intaga någon plats af betydelse i den tid som ligger framför oss."

De sammanträngda paragraferna i denna De amerikanska baptisternas industriella rapport ter sig i öfversättning sålunda:

Par. 1.—"Lika rättigheter och fullkomlig rättvisa för alla människor i hvad ställning de än må befinna sig.

Par. 2.—Rättighet till själfunderhåll för alla, en rättighet som må alltid visligen bevarar och beskyddar emot inkräktningar af hvad slag det än må vara.

Par. 3.—Rättighet till skydd för arbetaren emot de svårigheter och lidanden som hastiga förändringar i industrivärlden medföra.

Par. 4.—Införandet af medlings- och utjämningsgrundsatser i industriella dispyter och stridigheter.

Par. 5.—Skydd för arbetaren från farligt maskineri sjukdomsgynnande sysselsättning och grufolyckor.

Par. 6.—Afskaffandet af barnarbete, skydd för barn och ungdom för industri exploation, och för arbete som degraderar, fördvärgar och utöfvar ett ohälsosamt moraliskt inflytande.

Par. 7.—Sådan regulering af arbetstiden för kvinnorna som vill tjäna att bevara och befrämja samhället fysiska och moraliska hälsa.

Par. 8.—Borttagandet af "svettsystemet".

Par. 9.—Graduell och resonabel reducering af arbetstiden till den lägsta möjliga nivå, och så åvägabringa den hvila och ledighet för alla, hvilken utgör ett af de stora villkoren för den högsta utveckling af lifvet.

Par. 10.—Frigörelse från arbete en dag af sju, och att lönereglerningen må baseras på veckoberäkning af sex dagar och icke på sju dagar.

Par. 11.—Införandet af en löneprincip som garanterar tillräcklig lön för hvar och en att lefva ordentligt på, eller "living wage" som det kallas, eller f. ö. den högsta lön som hvarje industrigren kan bringa.

Par. 12.—Den mest förjämnade distribution af industriprodukter som kan förverkligas.

Par. 13.—Lämplig provision för ålderstigna arbetare och för dem som blifvit skadade genom industrien.

Par. 14.—Att de naturliga resurserna må kontrolleras till hela folkets bästa.

Par. 15.—Att vinnandet af rikedom eller välstånd må ske enligt kristliga principer och metoder. Och att medel må hållas eller brukas för samhällets välfärd.

Par. 16.—Att begär efter öfverflödiga rikedomar må undertryckas, och att människans föradling och upphöjelse må utgöra standaret eller målet äfven för industriell aktivitet.

Par. 17.—Förebyggandet och bortskaffandet af fattigdom.

Så lyder korthet denna märkliga resolution och resolutionens slutord, som på denna stora kyrkokonferens affattades för flera år sedan. Man skulle tro att en sådan nyhef, ett sådant afvikande från det vanliga på en religiös konferens skulle basunerats ut vida och fjärran, om icke af världstidningarna, så af samfundsorganen. Men nej, sådant ignorerar man, så länge man kan göres någon anmärkning. Så är det att kyrkan genom att inträssera sig i dyliska frågor stigit ner ifrån sin höga uppgift och kallelse, och håller på att förvärldsligas, bli materialistisk. Man har glömt eller förbisett Mästarens ord: "Om I icke ären trogna i det närvarande godа, huru skall man kunna blifva anförtrodd det sannskyldiga?" Man har icke lagt vikt vid profetsians ord: "Han skall skipa rätt och rättvisa åt de lidande på jorden".

N. J. L. Bergen.

Ferintosh, i januari, 1917.

ETT GYLLENE TILLFÄLLE.

Hur ofta hafva vi ej varit i tillfälle att se en ung man, som efter år af träget arbete och hårda studier stått färdig att börja sin bana i lifvet, finna alla sina omsorgsfullt lagda planer korsade, emedan hälsa och krafter förlorats. I de allra flästa fall är det tuberkulos som kommit kindens friska färg att försvinna, och armen att förlora sin kraft.

Det viktigaste är nu att söka återvinna hälsan, om möjligt, och inga medel borde sparas som kunna bidraga härtill.

För att hjälpa dessa som äro olyckliga nog att ha blifvit angripna af tuberkulos, har det Svenska National Sanatoriet i Denver blifvit upprättadt. Denna anstalt har under årens lopp fått vara mången landsman och landsmaninna till hjälp och välsignelse.

Dock har det allt för ofta varit omöjligt att gifva hjälp där sådan behöfts emedan plats saknats, och detta har i synnerhet varit fallet under de senare åren, sedan anstalten blifvit mera känd.

För att afhjälpa denna brist har styrelsen efter många öfverläggningar om saken beslutat att gå till verket med att utvidga Sanatoriet.

Planer hafva utarbetats för uppförandet af ett större bygnadskomplex, af hvilket vi hoppas att inom en snar framtid kunna uppföra en del.

Kostnaden för dessa första bygnader beräknas blifva omkring 50,000 dollars. Af denna summa hafva vi nu i kassan 6,500 dollars. Dessutom subskriptioner för omkring 4,500 dollars.

Kraftansträngningar göras, för att medelst personlig vädjan samla den nödiga summan, men så många af vårt svenska folk äro spridda, att det ej är möjligt att nå dem, men som dock skulle vara glada åt ett tillfälle att hjälpa till i detta goda arbete.

Skulle ej en femton eller tjugo tusen af eder, ärade landsmän och landsmaninnor vilja gifva en dollar eller mera hvardera, för att desto snarare möjliggöra detta bygnadsföretag.

Penningarne kunna sändas till "The Swedish National Sanatorium" Denver, Colorado, och skola kvitton utfärdas för alla mottagna medel.

Å Sanatoriets vägnar,
C. G. Nelson,
Kaplan och föreståndare.

EN SOM VILL VARA OPARTISK.

Osaquan, Ont., d. 18 jan. 1917.

Red. af Svenska Canada-Tidningen!

I numret af den 3 januari uppträder en mrs. Olga Auleen samt en som kallar sig "En enfaldig svensk". Båda tyckas göra sitt bästa att utösa sina spydigheter emot den tyska nationen. Den förras bref föranleder en liten uppmärksamhet, den senare ägnar jag mig ej åt, emedan signaturen gör det öfverflödigt.

Mrs. Olga Auleen gör den anmärkningen att de som ej äro belästa böra själfva arbeta med sin hjärna och bilda sig fakta och ej lyssna till huru den och den tutar. Instämmer! Det är alldeles rätt på ett vis och kan gärna gälla dem, som ge en vink att de sitter inne med en hel hop af bokvett. Men hur skall de förra bilda sig en saklig kännedom och bilda sig fakta, som kan ge dem rätt att hudflänga vare sig den ena eller andra parten af de krigförande, då de ingen kännedom inneha från det politiska virrvarret nationerna emellan? Detta gäller äfven dem som tycks vilja vara belästa och möjligen ha läst en del från klassiska författare och tycker att det ger dem rätt att utösa sitt djupa förakt mot endera parten af de krigförande. Dessa senare kan man likna vid bondsonen, som kom hem från Skara högskola och sade sig kunna latin. Så en dag frågade hans fader honom hvad hästen heter på latin. "Hästibus", svarade sonen. "Än kärran då?" frågade fadern. "Kärrebus", svarade sonen. Bonden tog sig en liten funderare. Han tyckte nog detta latin var litet märkvärdig. Därpå vände han sig till en af drängarna med denna satiriska befallning: "Tag hästebus, sätt för kärrebus och kör Larssibuss till Skarribus!"

Det behöfves nog en vidtomfattande kännedom om det politiska virrvarret som blifvit fört emellan de stridande. Hvad åsyftade alliansen mellan Frankrike och England? Hvad den i hemlighet åsyftade sedan den krämarepolitik, som i de senare åren blifvit förd mellan Tyskland och England, ser man nog. Därtill kommer Rysslands schackdrag att spinna en fin politisk tråd inom Serbien efter det österrike annekterat Bosnien, och sedan tråden gått igenom nålsögat, blåste den snart omkring och föranledde konungamordet. Om detta skedde med eller utan Englands och Frankrikes vetskap lämnas därhän. Hela denna politiska härfva hänger samman, och om man är i besittning af förmågan att leta genom de politiska irrgångarna inom densamma, finner man mähända, att Tyskland ej bär ensamt skulden till världsbranden, föresatt att ej partiskhet råder.

Likt en som brukar skrifva i C. P. under signaturen J. J. I ett af hans opus lästes förliden sommar så här: En tysk seger skulle blåsa bort all civilisation hos Onkel Sam. Att ej Canada i första rummet skulle beröras af en tysk seger är underligt, utan Onkel Sam. Men möjligt efter som denna herre lät förstå att han var en mäkta stor man, begåfvåd med visdom; så mycket mer som han påpekades stå i ett intimt förhållande till regeringen däruppe och således hade så höga vyer. Ingen fara, här bor jag och hemma dansar Lasse.

Summa summarum: Såväl undertecknad som många andra som ej äger något större förråd af kunskaper i något hänseende, kasta ej sten på någon af de stridande parterna.

Det är en känd sak att de styrande vid statsrodren består merändels af finansmän och bankirer; att omsättning från industrier och profiten kan hända är tyngre i vågskålen bland de stridande än neutralas rätt, ehuru de senare varit den egentliga skottaflan.

Så långt har det ännu ej gått, som mrs. Olga Auleen påstår, att kejsar Vilhelm delar ut saltade råttor och kattor, men möjligen kan det gå därhän. England arbetar ju därpå med alla tillbuds stående medel. Det kan ju inom möjlighetens område hända, att England ernår sitt syftemål och öfverträffar sitten boerkriget. Där dog tre tusen kvinnor och barn i deras interneringsläger af svårt och sjukdom.

Någon tid före kriget bröt ut hade boerna rest en stor minnessten, dit de samlades i tusental och begrät sina anhöriga. Engelska titelgrefvar sökte nog hemlighålla dessa sorgliga nyheter, men till slut kommo de i dagen.

Vidare, i mrs. Auleens opus: Tyskarnes invasion i Polen och deras barbari! Hvarför ej också omnämna ryssarnes framfart i Ostpreussen, där de brände slott och koja där de foro fram; den civila befolkningen, kvinnor och barn, fick flykta hälfnakna i vintern, och en del af dem tillfångatogos. Och hvilken behandling dessa senare fingo lämnas åt andra att tänka öfver. Vidare: Hvarför ej omnämna engelska amiralitetets politik att ej upptaga de tyska submariner som fastnat i de utlagna engelska nästen förrän de voro säkra på att besättningen å dem alla voro döda. — Den syn som mötes vid upptagandet lär vara af den beskaffenhet, att den mest härdade ej står ut att se de arma offren och ingen penna kan skildra det.

Brefvet börjar blifva långt. Bäst at ej vidare upptaga utrymmet i Ordet fritt, så andra få plats. Beder dock tf upplysa om en sak, innan jag afslutar. Det fattas mycket i stilisering och stafning, så i det senare fallet får sättaren ett extra arbete. Men hoppas på ursäkt, ty jag har endast graduerat från en småskola vid tolf års ålder uppe i Värmlands finnskogar.

Ett godt nytt år tillönskas redaktionen samt god fortsättning i sitt arbete att strida för folkrättslig sanning. En hälsning till alla tidningens läsare, i öst och väst, i syd och nord. Låt sanning alltid blifva sport.

Magnus Peterson.

Dr.
C. C. JEFFREY
TANDSPECIALIST

Telefon Garry 3030.

Kontorstimmar: 9 f.m. till 8 e.m.

Låt göra edert tandarbete enligt de senaste tandläkarmetoderna i ett af de mest modärna kontor i Canada till priser, som hvem somhälst ha råd till.

Det finnes intet tillstånd i munnen, som är för svårt för mig, och jag garanterar tillfredsställelse och godt arbete.

Glöm ej, att mitt kontor är i Hörnet af Logan Ave. och Main St. Ingång från Logan Ave.

Jag talar till eder på edert eget språk. Ring upp Garry 3030 för öfverenskommelse.

Ni kan befordra eder
HÅRVÄXT
Framgångsfull, Vetenskaplig Behandling FRITT.

För herrar och damer.

Lider Ni af Håraffall? Gråhar Ert hår i förtid? Är det stripigt, klibbigt eller torfvigt? Lider Ni af Mjäll eller utslag på skalpen? Är Niflin'skallig, eller synes det, som om Ni skall blifva det? Om Ni lider af någon af nämnda hårkommor, försumma den icke, utan försök genast att blifva botad. Dröjemål äro farliga. Skrif efter vår illustrerade lilla svenska bok.

"SANNINGEN OM HÅRET"
— af en framstående specialist —

FRI BEHANDLING.

Vi vilja på vår egen risk bevisa, att Calvacura-behandlingen förhindrar håraffall, botar mjäll och utslag på skalpen och befordrar ny hårväxt. Vi vilja skicka Eder er $1.00 sak af Calvacura No. 1, vilka med ofvannämnda lilla bok "Sanningen om Håret", om Ni sänder oss Ert namn och adress jemte 10 cents i frimärken eller silfver för att hjälpa oss att betala utdelningskostnaderna. Klipp ut nedanstående kupong och sänd den i dag till UNION LABORATORY, Box 142 C, Mutual St., Toronto, Ontario.

GRATIS-KUPONG FÖR EN $1.00 BEHANDLING.

UNION LABORATORY, Box 142 C Mutual St., Toronto, Ont.

Jag bifogar 10 cents att täcka utdelningskostnaden. Var god skicka mig förnämligen eder $1.00 Calvacura No. 1 och eder lilla bok "Sanningen om Håret". Inneslut denna kupong i Edert bref.

PERCHERON BELGIAN & HACKNEY HINGSTAR
till salu på liberala vilkor och garanti.

Breeders Lien notes lämpliga för kollektering af hingstbetjäning 50 cents per hundra.

Hingstbok med plats för 100 entrees, 25 cents.

J. H. GRAHAM
Barn: Ave. E., 21st st.
Saskatoon, Sask.

250 mer män önskas att lära automobil och gas tractoryrkena i Canadas ledande gas engine skolor; dag- och kvällsklasser; speciell klass nu tränande för motor transport tjänstgöring; våra studenter läras genom verklig praktik att operera och reparera automobiler, gas- och kerosin tractors, stationära och marina maskiner; vi förbereda och bistå eder i att erhålla platser som transportoperatörer, reparationsmän, chaufförer och tractor engineer. Många svenska studenter taga nu kursen. Besök eller efterskrif vår yackra fria katalog. Hemphill's Motor Schools, 643 Main st., Winnipeg, 1827 South Railway St., Regina, 10262 First st., Edmonton, och 20th st. E., Saskatoon